

REFERAT Klima- og Naturudvalget 2022 - 2025 d. 10-10-2023

Mødedato	Tirsdag d. 10. oktober 2023 kl. 18:00
Mødested	Kantinen i Teknisk Forvaltning
Mødedeltagere	Formand Kenneth Rasmussen (F), Anette Rachlitz (A), Jan Kongebro (A), Jette Louise Larsen (C), Henriette Hesselmann (C)

Indholdsfortegnelse

Meddelelser..... 3

Inddragelse af unge i Rødovre Kommunes klimaarbejde..... 4

Diverse..... 8

Punkt 36: Meddelelser

00.01.00-A00-22-22

Klima- og Naturudvalget

Klima- og Naturudvalget

Beslutningskompetence

KNU

Sagens kerne

Der er ingen punkter til behandling.

Punkt 37: Inddragelse af unge i Rødovre Kommunes klimaarbejde

01.30.10-A00-3-23

Klima- og Naturudvalget

Klima- og Naturudvalget

Beslutningskompetence

KNU

Sagens kerne

Klima- og Naturudvalget skal drøfte, hvordan inddragelse af unge bedst kan understøtte Rødovre Kommunes klimaarbejde, på baggrund af nedenstående forslag, som Teknisk Forvaltning har udarbejdet. Denne sag beskriver grundlaget for drøftelsen, Teknisk Forvaltnings tre forslag til inddragelsesformer, samt fordele, ulemper og ressourcestræk ved gennemførelsen af forslagene.

Indstilling

Teknisk Forvaltning indstiller, at Klima- og Naturudvalget drøfter oplægget til, hvordan inddragelse af unge bedst kan understøtte Rødovre Kommunes klimaarbejde.

Sagsfremstilling

Klimaudvalget (§ 17, stk. 4-udvalget), der understøttede udarbejdelsen af klimahandlingsplanen, afsluttede deres arbejde med at komme med anbefalinger til, hvordan Rødovre Kommune kan fortsætte med at inddrage borgere i klimaarbejdet. Klimaudvalget anbefalede, at Rødovre Kommune opretter et lokalt ungeklimaråd, hvor unge kan bidrage til arbejdet med klima og den bæredygtige omstilling, og hvor unge kan engagere andre unge. Klimaudvalget anbefalede derudover at inddrage borgere i målgrupper, der er relevante for klimainsatserne, at inddrage gennem råd og andre organiseringer, der allerede findes, samt at Rødovre Kommune fungerer som facilitator for borgerinddragelse, og via egne indsatser viser vejen for lokalsamfundet.

På Klima- og Naturudvalgets møde den 17. januar 2023 blev der behandlet en sag om implementering af DK2020-indsatser i 2023 samt borgerinddragelse i de konkrete indsatser. Som beskrevet i sagsfremstillingen, arbejder Teknisk Forvaltning ud fra den antagelse, at det er vigtigt at gøre sig klart inden en inddragelsesproces, hvorfor borgerne inddrages, og hvilken grad af indflydelse, borgerne kan forventes at få på de politiske beslutningsprocesser. Det er også vigtigt at tage stilling til, om målgruppen er den rette til formålet for inddragelsen, og om et ungeklimaråd er den rette form for inddragelse til det ønskede formål med inddragelsen.

Nedenfor er først en beskrivelse af baggrunden for drøftelsen, herunder hvordan Rødovre Kommune allerede arbejder med inddragelse af unge, forslag til en målgruppe for inddragelsen, det forberedende arbejde, og rekruttering af deltagere. Herefter følger en præsentation af tre forslag til, hvordan unge kan inddrages.

Rødovre Kommune inddrager allerede unge

Kommunalbestyrelsen godkendte på sit møde 30. marts 2021 Rødovre Kommunes ungestrategi. Ungestrategien sætter fokus på en sammenhængende indsats for alle unge i Rødovre, og afspejler kommunens vision 'Sammen om Rødovre' om løbende at udvikle politik og velfærd sammen med borgerne. Denne sag er udarbejdet på baggrund af den erfaring, som Rødovre Kommune allerede har med ungeinddragelse i forbindelse med Ungestrategien.

Målgruppe

Det nationale ungeklimaråd anbefaler, at lokale ungeklimaråd har en aldersgruppe på 13-25 år, med en begrundelse om, at det er vigtigt, at unge under 18 år uden stemmeret også bliver hørt. Ungestrategien sætter fokus på en sammenhængende ungeindsats for alle unge i alderen 13-25 år, dvs. kommunen har erfaringer med inddragelse af denne aldersgruppe. På baggrund af Det nationale ungeklimaråds anbefaling og erfaringerne fra Ungestrategien anbefaler Teknisk Forvaltning en aldersgruppe på 13-25 år.

Derudover anbefaler Teknisk Forvaltning en målgruppe af unge, som har tilknytning til Rødovre i form af, at de bor, uddanner sig eller arbejder i Rødovre Kommune. Teknisk Forvaltning anbefaler dette frem for at begrænse medlemmerne til unge, der bor i Rødovre, for ikke at ekskludere interesserede unge på baggrund af deres bopælskommune.

Forberedende arbejde og rekruttering

Rekruttering af unge til inddragelse, både generelt og i klimasammenhænge, er en udfordring blandt mange kommuner. Rekruttering antages derfor også at blive en udfordring i Rødovre Kommune. Rekruttering kræver, at der afsættes medarbejdertimer til at besøge folkeskoler, andre uddannelsessteder som Rødovre Gymnasium, NEXT, Ungecenter 2610, foreninger for unge, samt arrangementer og steder, hvor der er mange unge.

Da rekruttering forventes at være en udfordring, kan det være relevant at overveje hvilke gulerødder de unge får for at være med. Hvis der er nogen, der tager en klimarelateret uddannelse, kan det måske være gulerod nok i sig selv at få deltagelsen i inddragelsen på deres CV. I andre tilfælde kan gulerødder være f.eks. gratis klimavenlig mad eller gavekort.

De unge har travlt med f.eks. uddannelse, fritidsarbejde og socialt liv. Det kan derfor være mindst ligeså svært for dem at finde tid til frivilligt arbejde, som andre aldersgrupper, og det er derfor afgørende at finde de afgørende incitament for, at de prioriterer at deltage.

Nedenfor følger tre forslag, udarbejdet af Teknisk Forvaltning, til, hvordan inddragelse af unge kan understøtte Rødovre Kommunes klimaarbejde. Hvert forslag indeholder en oversigt over fordele og ulemper ved forslaget.

Forslag 1: Undersøge hvordan unge gerne vil involvere sig

Forslag 1 består i at undersøge, hvordan unge gerne vil involvere sig i klimasagen, og understøtte, at de kan gøre det på de måder, de gerne vil. Forslaget indebærer, at det ikke er besluttet på forhånd, hvordan de unge kommer til at involvere sig i klimasagen.

Dette forslag indebærer en metodisk tilgang kaldet designtænkning. Metoden består i at lytte, observere og forstå, før forvaltningen kommer med løsninger og svar, og at udvikle løsninger sammen med de unge mennesker, som inddragelsen handler om. I forventningsafstemningen med de deltagende unge, bliver de ikke lovet noget bestemt materielt resultat, de bliver i stedet mødt med en nysgerrighed overfor, hvad de er optagede af.

Dette gøres ved at tage ud og møde unge dér, hvor de er, og invitere de unge, som er interesserede, til at fortælle om deres interesser og ønsker til at være med i et klimafællesskab for unge. Dette forslag kan lede til mange forskellige former for inddragelse, da det er afhængigt af, hvad de unge gerne vil deltage i. Undersøgelsen indebærer flere workshops og munder ud i en prøvehandling, der afspejler hvad det viser sig, de unge er optagede af.

Fordele

Inddragelsen tager udgangspunkt i, hvad de unge selv vil, hvilket:

- Kan styrke deres medejerskab og forankringen af ungeklimafællesskabet
- Bidrager til, at Rødovre Kommune lærer om hvordan unge gerne vil inddrages i klimaproblematikker
- Kan bidrage til, at unge udvikler deres kompetencer i at handle i relation til klimaforandringer.

Vi er selv med til at sætte den ressourcemæssige ramme for inddragelsen, da vi ikke lover de unge noget bestemt.

Ulemper

- Forslaget indebærer, at vi ikke ved, hvilken form for inddragelse, som kommer til at efterfølge prøvehandlingen.
- Den ressourcemæssige ramme, vi sætter, kan være med til at begrænse inddragelsens form og resultater.

Forslag 2: Ungeklimaråd, der udarbejder anbefalinger til politikerne

Forslag 2 er at oprette et ungeklimaråd. Et ungeklimaråd er et rådgivende organ, der giver anbefalinger til politikerne. Et ungeklimaråd kan også arbejde på andre måder, f.eks. med oplæg og formidling på folkeskoler og lignende. Derudover kan et ungeklimaråd arrangere og/eller støtte op om lokale initiativer.

Det nationale ungeklimaråd anbefaler, at alle kommuner opretter et lokalt ungeklimaråd, som kan opstille anbefalinger til sine lokalpolitikere. Det nationale ungeklimaråd anbefaler, at borgmesteren og kommunalbestyrelsen skal være forpligtede til at lytte til det lokale ungeklimaråd, og tage deres anbefalinger til efterretning på et møde mindst hvert halve år. Ungeklimarådet bliver informeret om, hvad der sker i Kommunalbestyrelsen på klima/miljøområdet, i tide til, at komme med input til beslutningsprocesserne. Borgmesteren, Kommunalbestyrelsen eller de politiske udvalg kan også invitere ungeklimarådet til at bidrage med deres perspektiver på beslutninger i konkrete klimapolitiske sager.

Ungeklimarådet kan skaleres på forskellige måder, hvor mindste skala er fire årlige møder, der kan inkludere et eller flere møder med lokalpolitikere. En større skalering ville være flere årlige møder, hvor Ungeklimarådet f.eks. også afholder arrangementer og arbejder med formidling.

Anbefalingerne kan overleveres til politikerne på forskellige måder, f.eks. i form af tidlig dialog, uformelle snakke, arrangementer med deltagelse af ungeklimarådet og politikerne, udarbejdede skriftlige anbefalinger, mundtlige præsentationer, eller formelle høringer.

Teknisk Forvaltning foreslår i tråd med Det nationale ungeklimaråds anbefalinger, at politikerne forpligter sig til at komme med en mundtlig eller skriftligt tilbagemelding til ungeklimarådet på, hvordan ungeklimarådets anbefalinger er blevet anvendt, senest et år efter anbefalingerne er præsenteret for politikerne.

Det nationale ungeklimaråd anbefaler, at det lokale ungeklimaråd består af minimum 10 medlemmer og maksimalt 16 medlemmer. Der kan være et ubegrænset antal uforpligtende medlemmer, der har mulighed for at deltage i arrangementer, give deres perspektiver til ungeklimarådet, være med i arbejdsgrupper, og engagere sig på andre måder uden kommunens facilitering.

Ungeklimarådet har tilknyttet en kontaktperson fra Teknisk Forvaltning, som står for at indkalde til møder, kontakt til politikerne og evt. eksperter, der kan holde oplæg for ungeklimarådet. Kontaktpersonen definerer sammen med ungeklimarådet rammerne på første møde, såsom hvor ofte ungeklimarådet mødes, normer til møderne, mødestruktur og andet.

Fordele

- Det nationale ungeklimaråd anbefaler, at alle kommuner opretter et lokalt ungeklimaråd, da de argumenterer for, at unge har en ret til at få mulighed for at blive hørt og få indflydelse på klimapolitiske beslutninger, da de kommer til at blive påvirket af dem

- Inddragelse af unge bringer viden ind i politiske beslutningsprocesser, som kvalificerer beslutningerne
- Inddragelse af unge kan bidrage til at imødegå og formindske konflikter mellem politikere og borgere i forbindelse med politiske beslutningsprocesser
- Inddragelse kan bidrage til, at unge lærer om, hvordan kommunen arbejder med klima, og at politikerne lærer om unges perspektiver på klimaforandringerne
- Hvis et ungeklimaråd gennemføres i mindste skala med fire årlige møder med afsættelse af ca. 5 medarbejdertimer om ugen til en kommunal kontaktperson, kan det gennemføres uden, det er nødvendigt at omdisponere midler fra borgerinddragelse i det øvrige klimaarbejde.

Ulemper

- Det antages, at det er sværere at rekruttere unge til en på forhånd politisk form som et ungeklimaråd er, end til de to øvrige forslag, som er mere fleksible og praktisk orienterede
- Hvis det ikke er tydeligt for de unge, hvordan deres bidrag bliver anvendt af politikerne, kan de miste tillid til kommunen, hvilket skader fremtidig borger- og ungeinddragelse.

Forslag 3: Et praktisk ungeklimafællesskab

Forslag 3 er at understøtte et praktisk ungeklimafællesskab, der handler sammen for klimaet. Ungeklimafællesskabet bliver understøttet af kommunen ved at få hjælp til organisering, og nogle midler til at lave de praktiske klimarelaterede projekter, som fællesskabet gerne vil lave. Det kan være praktiske projekter, som er med til at skabe synlighed omkring klimaforandringer for andre unge og borgere generelt, eller er med til at skabe klimarelaterede adfærdsforandringer. Dette forslag er baseret på, at der er afsat midler til, at unge kan lave praktiske projekter, og at de har mandat til at gennemføre disse projekter. Det kan være projekter inden for områder, hvor der er store udledninger, og som samtidig har et stort reduktionspotentiale som forbrug af ting, mad og transport. Det kan f.eks. arrangerede fællesmiddage med klimavenlig mad og samtalemener om mad og CO₂-udledninger, reparationscaféer, fælles gå- og cykelture eller film- og debataftener.

Ungefællesskabet har tilknyttet en kontaktperson fra Teknisk Forvaltning, der står for den overordnede facilitering af ungeklimafællesskabets arbejde, herunder kommunikation med medlemmerne, organisering og hjælp til at udføre deres projekter.

Et praktisk ungeklimafællesskab består af minimum 10 medlemmer og maksimalt 16 medlemmer. Der kan være et ubegrænset antal uforpligtende medlemmer, der har mulighed for at deltage i arrangementer, være med i arbejdsgrupper og engagere sig på andre måder uden kommunens facilitering.

Fordele

- Der er kort fra tanke til handling, hvilket kan styrke unges lysten til at engagere sig og handle
- Et praktisk ungeklimafællesskab kan lave projekter, der er med til at skabe opmærksomhed omkring klimaforandringer for andre borgere, hvilket kan være med til at skabe klimarelaterede adfærdsforandringer
- At lave praktiske projekter sammen styrker fællesskabet blandt medlemmerne, hvilket gør ungeinddragelsen mere levedygtig på længere sigt
- Ungeklimafællesskabet bestemmer selv, hvilke projekter de vil lave, inden for de givne rammer, hvilket styrker deres medejerskab og forankringen af ungeklimafællesskabet.

Ulemper

- Hvis vi ikke spørger unge, hvilken type fællesskab de ønsker, så risikerer vi at vælge en anden type, end de ønsker. Det er ikke sikkert, at der er nogen unge i Rødovre, der ønsker at være med i et praktisk ungeklimafællesskab
- Forslaget kræver, at der afsættes midler til, at ungeklimafællesskabet kan udføre deres projekter
- Forslaget er mere ressourcekrævende i økonomi og medarbejdertimer end forslag 2. Det indebærer en omdisponering af ressourcer fra det øvrige klimaarbejde.

Evaluerings

Der skal være en årlig evaluering af inddragelsen af unge, og en vurdering af, om der er behov for justering af inddragelsen. Teknisk Forvaltning anbefaler, at evalueringen bliver en del af den årlige evaluering af klima-indsatserne.

Lov- og plangrundlag

Rødovre Kommunes Klimahandlingsplan.

Økonomiske konsekvenser

Inddragelsen af unge skal udføres inden for det eksisterende budget, som er sat til Rødovre Kommunes klimaarbejde. Valget om at inddrage unge er dermed en prioritering, som indebærer et fravalg af andre elementer i Rødovre Kommunes

klimaarbejde.

Alle tre forslag indebærer en opstartsperiode på ca. tre måneder, der er mere ressourcekrævende end den efterfølgende drift af inddragelsen.

Økonomiske konsekvenser af forslag 1

I opstartsperioden kræver forslaget et større ressourcetræk end opstartsperioden for forslag 2 og 3, på ca. 100 medarbejdertimer i TF samt medarbejdertimer fra andre forvaltninger til at undersøge, hvad de unge er optagede af inklusive prøvehandling. Vi er selv med til at sætte den ressourcemæssige ramme for prøvehandlingen og den efterfølgende inddragelse.

Økonomiske konsekvenser af forslag 2

Forslag 2 kan skaleres på forskellige måder. Den mindste skalering ville være fire møder om året med et ressourcetræk på ca. 5 medarbejdertimer om ugen til en kommunal kontaktperson, der f.eks. planlægger møder og faciliterer kommunikation mellem ungegruppen og Kommunalbestyrelsen. Dette kan udføres uden en omdisponering af medarbejdertimer fra borgerinddragelse i det øvrige klimaarbejde. En større skalering med f.eks. 18 møder om året vil skønsmæssigt kræve ca. 20 medarbejdertimer om ugen til en kommunal kontaktperson, der kan hjælpe med organisering af ekspertoplæg, besøg på institutioner og i foreninger og praktisk hjælp til projekter. Dette indebærer en omdisponering af medarbejdertimer fra borgerinddragelse i det øvrige klimaarbejde.

Økonomiske konsekvenser af forslag 3

Forslag 3 kræver en omdisponering af ressourcer fra andre elementer i kommunens klimaarbejde, idet der skønnes et ressourceforbrug på samme niveau som den større skalering af forslag 2 – dvs. ca. 20 medarbejdertimer om ugen til en kommunal kontaktperson. Forslaget indebærer således en omdisponering af medarbejdertimer fra borgerinddragelse i det øvrige klimaarbejde.

Tidsplan

På baggrund af denne drøftelse, fremlægger Teknisk Forvaltning en indstilling med en procesplan primo 2024.

Punkt 38: Diverse

00.01.00-A00-24-22

Klima- og Naturudvalget

Klima- og Naturudvalget

Beslutningskompetence

KNU